

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13129

TSVEY PURIM SHPILN

Abraham Pravatiner

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

אידישע יוגנט ביבליאטעק

א. פראוואטינער

צוויי פורים-שפילן

ליאלהעס
א פריילענער פורים

פארלאג מ. צעשוינסקי
שייגרא - 1938

צענטראלע יידישע ביבליאטעק
אין פרעסע ארכיוו

אידישע יוגנט פון פאליאטעק

•

צוויי פורים-שפילן

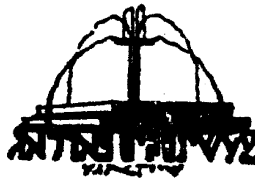
ליאלקעס
א פריילעכער פורים

פון א. פראוואטנינער

צענטראלע יידישע פובליאטעק
אין פרעסע ארכיוו

פארלאג פון צעשינסקן שיקאגא, אילא.

הילע געצייכנט פון טאָדדעס געללער

M. CESHINSKY, Publisher
2720 W. Division Street, Chicago

געזעצט און געדרוקט אין גלעבוס דרוקעריי • זיבעצן פיר און פערציק
נאָרמ דייסען עוועניו, שיקאגע • אין יאָר ניינצן אכט און דרייסיק

ל י א ל ק ע ס

פ ע ר ז א נ ע ין :

פאיאץ

פערעלע (רעדט אַ גוטן יידיש).

סערעלע (קאָן קיין יידיש ניט).

ליאלקעס :

אסתר	אַחשיהרודש
חרבונה	המן
ממוכן	וויזתי
אחשתרנים.	מרדכי

פ א ר ש פ י ל :

איידער דער פארהאנג גייט אויף, שטעקט דער פאיאץ אַרויס דעם קאָפּ
צום פובליקום און זאָגט :

פ א י א י : אַ גוטן פורים, מיינע ליבֿע קינדערלעך. לכבוד דעם היינ־
טיקן יום־טוב, וויל איך איך אַביסל פריילעך מאַכן. איר ווילט וויסן, ווער
איך בין? אַט וועל איך זיך פאַרשטעלן (גייט אַרויס אויפן אַוואַנס־סצענע,
פאַרנויגט זיך, און זאָגט) : קלעזמערל, צימבל צו אַביסעלע! (הויבט אָן מיטן
גיגון פון אקדמות) :

איך בין דער פאיאץ איבער אַלע פאיאַצן ;
איך דזשינדזשע מונטער מיט די טאַצן.
איך טראָג מיט גלעקלעך אַ מיצל.

איך קאן אויך זאגן א נאָריש וויצל.
 מיין אַרבעט איז — אייך פּריילעך מאַכן.
 זיך מאַכן נאָריש — און איר זאָלט לאַכן.
 טאָ זינגט־זשע, אַלע קינדערלעך :
 ציגעלע־מיגעלע, קאָטינקע,
 רויטע פּאַמעראַנצן,
 היינט איז פּורים, מאָרגן איז אויס —
 טאָ לאַמיר זינגען, טאַנצן.

פאַרוואָס זינגט איר ניט? איך וועל ניט אָנהויבן די שפּיל, ביז איר
 וועט מיט מיר ניט זינגען אַ לידעלע. לאַמיר זינגען: שושנת יעקב! אַלע
 קוקן אויף מיין האַנט. (אַקאָרד, פּאַיאָז דיריגירט, אַלע זינגען):

קים איך אַריין צושפּרינגען.
 אויף אַ פּיסעלע לויז.
 הויב איך אָן צו זינגען.
 דער דלות איז מיר גרויס.
 זינגען מיר, לויבן מיר, שושנת יעקב —
 זינגען מיר, לויבן מיר, שושנת יעקב.
 פאַרפּלוקט זאָל ווערן המן :
 וואָס איז געווען דער ערגסטער,
 געבענטשט זאָל ווערן מרדכי :
 וואָס איז געווען דער בעסטער,
 געבענטשט זאָל זיין די מלכה :
 וואָס האָט געהייסן אסתר.
 זינגען מיר, לויבן מיר, שושנת יעקב.
 (ווען מען פאַרענדיקט זינגען, זאָגט ער):
 בראַוואָ, אַזוי האָב איך אייך ליב.
 איצט וועל איך אייך ווייזן אַ שיינע שפּיל.
 איר זאָלט אַבער זיצן שטיל, שטיל —
 ווי די קעצעלעך. (פּאַטשט אין האַנט און שרייט):
 לאַפּאַטוט, עפּן דעם פאַרהאַנג!! . . .
 (דער פאַרהאַנג עפּנט זיך).

ע ר ט ט ע ר א ק ט :

די בינע שטעלט פאר א גרויס עס-צימער. אין לינקן ווינקל פון צימער שטייט א לאנגער טיש געגרייב צו דער סעודה. גרויסע פוריס-קויליטשן און אנדערע פורים געבעקס ליגן אנגעלייגט. אויפן מיטן טיש, א גרויסע זילבערנע מנורה, מיט ניט קיין אנגעצונדענע ליכט. דער גאנצער הינסער-גרונט, און די רעכטע זייט פון בינע, איז אויסגעשטעלט מיט שאכטלעך אין וועלכע עס שטייען אלע הויפט-אנטיילנעמער אין פארשיידענע ליאל-קע-פאזעס, אומבאוועגלעך, פארפוצט אין היסטארישע קאסטיומען. די אחשתרנים שטייען צווישן די שאכטלעך. ווען דער פארהאנג עפנט זיך. הערט מען ווי פערעלע און סערעלע קומען אן.

פ ע ר ע ל ע : קום שוין, קום שנעלעך, וועל איך דיר ווייזן מיינע ליאלקעס, וואס מיין פעטער האט מיר געשיקט שלח-מנות. (זיי קומען ארויף אויף דער בינע, סערעלע באטראכט דעם געגרייטן טיש).

ס ע ר ע ל ע : ליסן, פערלי, וואס קאין אף עי האלידיי איז טודעי?

פ ע ר ע ל ע : דו ווייסט גארניט? היינט איז דאך פורים!

ס ע ר ע ל ע : ע, וואס? פורים?

פ ע ר ע ל ע : גויעשער קאפ! פורים, ניט — פורים! א חרפה, אויף מיין ווארט, אז א אידיש מיידל ווי דו זאל זיך ניט אויסלערנען רעדן יידיש. ווען דו גייסט אבער אין א יידישער שול, וואלסטו געלערנט געשיכטע, אין ניט געפרעגט וואס „פורים“ איז.

ס ע ר ע ל ע : מאי מאדער דאנט קער פאר דזשואיש.

פ ע ר ע ל ע : ביסט א נאר, דאס וואס דיין מאמע „קערט“ ניט איז נאך ווייניק, עס איז שוין צייט, אז דו זאלסט אליין פארשטיין, אז א יידיש קינד מוז קענען די יידישע שפראך, ליטעראטור און געשיכטע, א נישט, וועסטו נישט וויסן ווער דו ביסט.

ס ע ר ע ל ע : אלל-רייט, שאן מיר יאזר ניו טאגס!

פ ע ר ע ל ע : גארעלע, און אז איכל דיר ווייזן מיינע ליאלקעס, וועסטו זיי דען פארשטיין? דאס איז ניט קיין ליאלקעס גלאס אזוי אין דער וועלט אריין. זיי קאנען טאנצן, און זיי קאנען פארשטעלן די שפיל פון אחש-וורושין מיט אסתר'ן. אבער דו וועסט אפילו-קיין ווארט ניט פארשטיין פון דער גאנצער שפיל.

ס ע ר ע ל ע : לעט סי וואס דעי קען דו.

(די גאנצע צייט פון זייער געשפרעך, קרומט דער פאגא איבער סערעלע, און פארענדיקט איר יעדן זאץ).

פערעלע: באלד וועסטו זען. (זי גייט צו צו די שאַכטלעך, נעמט ארויס די ליאַלקעס, שטעלט זיי אויס אין איין שורה, מאַכט אַן אַנשטעל, ווי זי דרייט אָן. דער פּאַיאָז העלפט און טומלט זיך די גאַנצע צייט פון שפּיל, פאַרענדיקט די זאַצן פון אַלע אַנטייל־נעמער אויף אַ קאַפּיר־אָפּן. אַקאַרד. די ליאַלקעס טאַנצן. ווען זיי פאַרענדיקן, בלייבן זיי שטיין אין פאַרשיידענע צעקרימטע פּאַזעס. פּאַיאָז, פּערעלע און סערעלע פּלעסקען בראַוואַ, און שטעלן אויס די ליאַלקעס אין איין שורה נעבן די שאַכטלעך. אויסער דעם קיניג, וועלכער בלייבט שטיין אויף זיין אַרט).

פ א י א ק :

יעמוד, הטיפוש הגדול המלך אחשוורוש.
 א גראַם צו אַחשוורוש, וועט זיין . . . בפּירוש.
 עס שטייט בפּירוש געשריבן:
 אַז דו פאַרמאַגסט הונדערט צוואַנציק זיבן —
 לענדער.

און מען זאָגט, אַז דו ביסט אַ גרויסער שווענדער,
 און דער הויפט עיקר:
 אַ געפערלעכער שיכור,
 ווייל דו ביסט אַן אייניקל פון לויט,
 דערפאַר איז דאָס געזעלע ביי דיר שטענדיק רויט.
 און טרינקען קענסטו צוואַנציק שעה אויפן זייגער —
 ביז דו פאַלסט אַוועק ווי אַ פּגור.
 טאָ לאַמיר זינגען אויפן אַלטן שטייגער:
 לאַמיר אַלע זינגען, אַ זמרל, אַ זמרל!
 ציפּ, צאַפּ, העמערל,
 קום צו מיר אין קעמערל.
 איכל דיר עפעס ווייזן:
 אַ שיסעלע מיט אייזן.
 האָפּ, האָפּ, האָפּ!
 דריי פּאַיאָזל, מיטן קאַפּ.

א ח ש ו ר ו ש (פּאַטשט אין האַנט):

וואו זייגען די אחשתרנים?
 דערקעגט איר גיט אויף מיין פנים —
 אַז איד קען גיט שטיין אויף מיינע פיס?
 וועמען עס איז דאָס לעבן גיט מיאום —
 זאל באַווייזן וואָס ער קאַן —
 און גלייך אַריינברענגען מיין גאַלדענעם טראָן.
 ה ר ב ו ג ה : בראַנגאַן זע אַראַן אַ שטאַל פאַרן קאַנאַג!
 מ מ ו כ ן אַ שטאַל? וואָס, ער איז אַ פּערד?

ח ר ב ו נ ה : ער איז נאָט קאָן פאַרדאַטש, ער איז אַ טיפּאַש, אַ באַ-
דימאַ, יאָך מאָן, אַ שטיל!

מ מ ו כ ן : שטיל, שטיל! רעד ניט קיין קאַטשקע־לשון, וואָס מיינסטו?
ו ו י ז ת י : ער מיינט אַ שטילוסיו, פאַרן קיניגוסיו, ער זאָל קאַנען
מאַכן אַ זעצוסיו, דאָס מיינסטוסיו?

ח ר ב ו נ ה : יאַאַ!

ו ו י ז ת י : גייט, חברוסו, און ברענגט אַ שטילוסו.
(צוויי אחשתרנים מאַרשירן אָפּ ווי הילצערנע סאָלדאַטלעך, און ברענ-
גען אַ טראָן, קיניג זעצט זיך).

אַ ח ש ו ר ר ו ש : רופט מיר צו מיין גרויסן חכם ממוכן.

פ א י א ז :

קום אַהער, חכם ממוכן —

דיין קעניג וויל געוויס בראַנפן מיט קוכן,

זאָג אים, אָז צופיל שיכורן איז מיאוס,

וויל ער פאַלט שוין אַזוי אויך פון די פיס.

אמת, היינט איז טאַקע פורים —

און עס שטייט געשריבן אין די הייליקע ספרים:

אַז צו זיין שיכור אום פורים איז אַ מצווה אַ גרויסע.

דיין קעניג מאַכט דאָך אַבער אַ כוסה —

אַ גאַנץ יאָר.

טו זיי אַ קלוגער ריכטער,

און זאָג אים, אָז היינט דאַרף ער זיין ניכטער.

מעג ער אפילו ווערן צעשפרינגען (ממוכן גייט צום קיניג),

וועל איך זינגען:

גייט אַ גוי אין שענקל אַריין, אין שענקל אַריין.

טרינקט ער דאַרט אַ פעסעלע ווין, אַ פעסעלע ווין, אַ

פעסעלע ווין.

אוי, שיכור איז אַ גוי!

שיכור איז ער, טרינקען מוז ער,

וויל ער איז אַ גוי. (ביס)

מ מ ו כ ן : (מאַרשירט צו, פאַרנויגט זיך):

מיין גרויסער האָר און קעניג,

איך בין דיר שטענדיק אונטערטעניק,

און גרייט צו יעדער צייט, און אַרט —

אויסצופאַלגן דיין יעדעס וואָרט,

זאָג, איך הער —

וואָס איז דיין באַגער?

א ח ש ו ר ר ש :

מיין באגער . . . וועט זיין — — —
ניט ווייניקער, און ניט מער . . . ווי א פלאש וויין . . .
יא, ממוכן, איך וויל אויך פארזוכן —
פון דעם זאפראן־קוכן —
וואס מיין וושהי האט געבאקן . . .

פ א י א ז :

איכל דיר באַלד געבן אין האַלדז און נאָקן.
פערעלע האָט געפראַכט אַ חבר'טע און וויל איר ווייזן די
פּוּר־שפּיל.
און ער וויל גאָר בראַנפן . . .
פערעלע, דריי אָן די ליאַלקעס, און לאַמיר מאַכן פראַבע סון
שפּיל.
ווי לאַנג אין שטוב איז נאָך שטיל.
(מען דרייט אָן די ליאַלקעס פון דאָס ניין זיי מאַרשירן צו צום קעניג און
שטעלן זיך אויף אַרום אין אַ האַלבן קרייז. אַלע הויבן אָן):

א ל ע :

מיר זיינען געקומען איך פריילעך צו מאַכן.
מיר וועלן שפּילן, און איר וועט זיך לאַכן.
היינט איז דאָך פורים — אַ יום־טוב ביי אידן.
פון אונדזער שיין שפּילן — וועט איר זיין צופרידן.

ו ו י ז ת י : (פאַרנויגט זיך)

איך בין וויזתי.
דער גרויסער חכמוסיו, —
אַ זון פון גרויסן רשע'סיו.
המן בן המדתי.
זאָל דער קיניגוסיו
געבן עפעס אַ זאָגוסיו . . .

פ א י א ז (צום פובליקום): הערט איך צו, דער שוטה בן פיקהאַלץ
רעדט . . .

א ח ש ו ר ר ש :

איך בין אַחשוורוש, דער מלך פון פרס,
וושהי מיין ווייב האָט מיר פאַרשאַפן פיל צרות.
זי איז אויף דער סעודה צו מיר ניט געקומען.
האָט מען דעם נאַרישן קאַפ איר אַרונטערגענומען.
מיין נאָמען איז גרויס אויף דער גאַנצער וועלט,
כ'האָב אַ סך לענדער, כ'האָב אַ סך געלט.

(וויזתי לאַכט און שפּרינגט. סערעלע שטייט און גאַפט. פּערעלע האָט
הנאה, פּאַיאָז ענדיקט יעדן זאָץ קאַפּוירד).

וויזתי (צו המניען):

טאַטוסיו, עפּן דיין מוילוסיו,
און זאָג עפעס דעם טיפּישוסיו.

המן (פאַרנויגט זיך):

גרויסער מלך, דערלויב מיר דיר עפעס זאָגן.
עס איז פאַר מיר צו שווער — כּי קאַן דאָס גיט פאַרטראָגן.
אין אונדזערע מדינות זענען פאַראַן אַ סך יידן —
וואָס זענען מיר דיר גיט צופּרידן.

פּאַיאָז : (צום פּובליקום) : אוי, איז דאָס אַ המן, נאָר המניס מפּלה
זאָל אויף אים קומען.

אַחשוורוש : ווער — די יידן?

(המן וויל עפעס זאָגן, רייסט איבער אין האַלבן וואָרט, בויגט זיך אומ-
צופאַלן).

פּאַיאָז : ער האָט געוואָלט רעדן שלעכטס אויף יידן. האָט אים אַפּ-
גענומען דאָס לשון.

פּערעלע : איין מינוט, וועל איך אים אַנדרייען, וועט ער ווייטער
ריידן (טוט עס).

המן (בוקט זיך):

יא, פון דיינע געזעצן האַלטן זיי אין איין לאַכן.
זיי ווילן אונדז פאַר קבצנים מאַכן.
אַלע געשעפטן זענען ביי זיי אין די הענט,
אונדזער גלויבן — איז ביי זיי דאָך געשענדט.
ליבער, גרויסער קעניג:
פון לאַנד זיי פאַרטרייבן, איז נאָך ווייניק.
מען טאָר צו זיי גיט זיך קיין ווייכער,
מען דאַרף זיי סאַרטיליקן —
ס'זאָל פון זיי גיט בלייבן קיין זכר.
גרויסער קעניג, ליבער האָר:
צען טויזנט רענדלעך — גיב איך דיר דערפאַר.
(גיט אים אַ בייטל מיט געלט).

פּאַיאָז : (צום פּובליקום) : איר הערט? אויף דעם ביזן המן זאָל
קומען... איר ווייסט אַליין שוין וואָס! ...

וויזתי : ליבער טיפּישוסיו, איך, וויזתי — זעד גרויסער חכמותו,
היים דיך נעמען דאָס געלטוסיו, וועט זיין אַ ברכה'סיו צו דיין קאַפּוסיו
(ניסט) האַפּטשו, האַפּטשו!

א ח ש ו ר ר ש :

המן, ביסט א קלוגער מאן :
מיר געפעלט דיין פלאן.
גיי, און טו לויט דיין פארשטאנד,
נא דיר דאס רינגל פון מיין האנט (גיט אים א רינגל),
א באפעל צעשיק איבערן גאנצן לאנד,
אז איך, אחשוורוש, האב באויליקט —
אז די אידן אין איין טאג זאלן ווערן פארטיליקט.
(המן פארנויגט זיך דריי מאל, רוקט זיך אפ אין א זייט).
(אסתר קומט צו צום קעניג, ער דערלאנגט איר זיין סצעפטער, זי פאר-
נויגט זיך און רירט אים אן).

א ח ש ו ר ר ש :

ליבע, שיינע און טייערע פרוי:
מיר ביסטו דערשראקן, און בלאס אויך אזוי ?
אס פארלאנגסטו — איך בעט דיך, זאג!
אין גיב דיר האלב וואס איך פארמאג.

א ס ת ר :

זעסטו, מיין פנים איז בליך און ווייס,
כהאב געהערט א שרעקלעכע ניס :
מען וויל דאס אידישע פאלק פארניכטן —
נאר דו אליין קאנסט דאס פארריכטן.
א ח ש ו ר ר ש : זאג, ווער וויל דאס אזעלכעס טאן ?
א ס ת ר : (ווייזט אויף המניען) : אט דער בייער רשע המן !
(המן דערשרעקט זיך).

ו ו י ז ת י : וויי, וויי, טאטוסיו, מירן ווערן די כפרה'סיו. (וויינט)
פ א י א ק (צום פובליקום) : איר הערט ? עס איז א סברה, אז המן וועט
היינט ווערן די כפרה.

ח ר ב ו ג ה (רוקט זיך ארויס) : יאד האב גאהארט א שראקלאכע יאד-
דייע, באמאן האט געמאכט א תלאיע, סאר מארדכאס וואגן !
א ח ש ו ר ר ש : וואס בעפעסטו ? פיפערנאטר ?

מ ר ד כ י (רוקט זיך צו) :

גרויסער קעניג : איך בין דער, וואס האט
דיך אמאל געראטעוועט פון טויט.
בעט איך דיך אונדז העלפן אין א נויט.
שרייב אונסער א פאפיר,
אז די אידן זאל קיינער ניט טארן געבן קיין ריר.
(אחשוורוש שרייבט אונטער)

א ח ש ו ר ר ו ש (מיט כעס): המן, האסטו געמאכט א תליה פאר מרדכי'ס וועגן?

ה מ ן (שטיל): יא . . .

א ח ש ו ר ר ו ש : זאלסט אויף איר דעם טויט פאלד קריגן.

ו ו י ז ת י : (וויינט): המן בן המדתי, א קלאג צו דיין קאפיסיו. (צוויי סאלדאטן נעמען המניען אונטער די הענט).

א ח ש ו ר ר ו ש : און מרדכי'ן זאל מען פארן ערשטן מיניסטער מאכן. (פערעלע און סערעלע פאטשן בראווא, פאיאץ מאכט משוגענע שטיק).

ה מ ן (זינגט): (פון א. ליטווינס „פוריס-שפיל“)

וואו וועט מען הענגען, הענגען —

מיין שיינעם ראק?

זאגט-זשע, איר אלע! . . .

כ א ר :

אויפן גאלגאן שטעקט א טשוראק,

דארטן וועלן מיר הענגען —

דיין שיינעם ראק.

ה מ ן :

וואו וועט מען הענגען, הענגען —

מיין שיינעם מיץ?

זאגט-זשע איר אלע! . . .

כ א ר :

אויפן גאלגאן שטעקט א שפיק,

דארטן וועלן מיר הענגען דיין שיינעם מיץ . . .

ה מ ן :

וואו וועט מען הענגען, הענגען —

מיינע שטיוול-שפארן?

כ א ר :

אויפן גאלגאן שטעקט א דארן:

דארטן וועט מען הענגען דינע שטיוול-שפארן.

ה מ ן :

וואו וועט מען הענגען, הענגען —

מיינע צען קינדער?

כ א ר :

אויפן גאלגאן גייען קינדער:

דארט וועט מען הענגען דינע קינדער.

ה מ ן :

וואו וועט מען הענגען המניען אליין?

כ א ר :

אויפן גאלגאן שטייט א בוים.
דארט וועט מען הענגען המניען אליין.
המניען אליין . . .

(המן פאלט אין חלשות. די טאלדאטן כאפן אים אונטער די הענט. ער בלייבט אזוי מיט אן אראפגעהאנגענעם קאפ.)

פ א י א ז : נו, וואס זאגסטו, המן הרשע? וועסט שוין וויסן נאכאמאל ווי צו טשעפען זיך צו יידן, און אויסטראכטן אויף זיי בלבולים אומזיסט און אומנישט. אלע המנים ווינטש איך אזא סוף. באַלד וועסטו ליגן אין דר'ערד, און מרדכי הצדיק וועט רייטן אויפן פערד . . .

ו ו י ז ת י : א בראכוסיו צו מיין קאפוסיו, באַלד וועלן מיר הענגען אויף דער תליהוסיו . . . (וויינט)

פ א י א ז : שטילער, לעקיש, רעווע ניט אזוי. פערעלע, זאלן די ליאל-קעט זינגען עפעס א פריילעך לידל, און נאך דעם וועלן מיר אלע צוזאמען גיין א טענצל. ערשטנס, איז דאך וויינט עפעס פורים אויף דער וועלט. צווייטנס: פטור געווארן פון א המן, און וואס ווייניקער המנים, אלץ גע-זונטער וועט זיך פאר אונדז אלעמען.

(פערעלע און סערעלע לויפן צו צו די ליאלקעס, מען דרייט זיי אן. אלע ליאלקעס זינגען: „היינט איז פורים, ברידער“.)

(קאמישער ליאלקע טאנץ. פערעלע און סערעלע טאנצן מיט. פאיאץ פלעס-קעט בראווא און שרייט):

פ א י א ז : אט אזוי, ליאלקעס, האב איך איך ליב, איצט גייט צוריק אויף אייערע ערטער.

(די ליאלקעס שפרינגען אויף צוריקוועג צו די שאכטלעך. סערעלע איז שטארק באגייסטערט, כאפט ארום פערעלען, קושט איר און זאגט):

ס ע ר ע ל ע : די פלעי וואו גרעיט, ענד יאוד דאלס אר וואנדער-פול . . . (פרואווט ריידן יידיש) טומארא, איך קום אין יור שול לערנען דזשואיש.

פ ע ר ע ל ע : בראווא, סערעלע, בראווא!
(כאפן זיך ארום, און קושן זיך).

(פ א ר ה א נ ג)

א פריילעכער פודים

פערזאנען:

טאטע	וועלוול, 11 יאר
מאמע	פריידל, 12 יאר
פעטער נתן	פערעלע, 7 יאר
געכע, א דינסט	מענדל, 10 יאר
מאקס, אכט יאר	פיפקע, 11 יאר (מענדלס א חבר

און אנדערע קינדער.

פודים - שפילער:

מרדכי	אחשוורוש
המן	אסתר

צוויי אחשתרנים.

אויסשטאטונג:

די בינע שטעלט פאר אן עס-צימער. איידער דער פארהאנג עפנט זיך, הערט מען זינגען „שושנת יעקב“. אין מיטן געזאנג — הייבט זיך לאנג-זאם אויף דער פארהאנג. וועלוול דיריגירט מיט א כאר פון אינגלעך און מיידלעך. ווען זיי פארענדיקן דאס געזאנג, שרייט מען אויס „הורא“.

וועל וויל : און וואָס וועט זיין מיט דער שפּיל ?
מ א ק ס : איך וויל ניט, אָז „פּיפקע“ זאל שפּילן מרדכי'ן! ער איז אַ
גראַפּער גוי, זאל ער שפּילן המני'ען.

ע ט ל ע כ ע : יא, המני'ען, אודאי דאָרף פּיפקע שפּילן המני'ען!
פּ י פּ ק ע : (שטעקט אַרויס דעם צונג) : דיר אויף צו להכעיס, מאַק-
סעלע-פּלאַקסעלע, וועל איך שוין שפּילן מרדכי'ן.
ע ט ל ע כ ע : יא, פּיפקע דאָרף שפּילן מרדכי'ן, מאַקסן אויף צו
להכעיס.

מאָקסל-פּלאַקסל, נאָדל טעשל,
גיי אין קראָם, און כאַפּ אַ פּלעשל.
גיי צום טייך און גיב אַ פּליאַך,
גיי צוריק, און ווער אַ ביק.
א י י נ ע ר : ביקעלע, קעלבעלע מע-ע-ע!
אַ ל ע : מע-ע-ע!

מ א ק ס (טופּעט מיט די פּיס) : איכל איך באַלד אַלעמען אַרויסטרייבן
פּון שטוב, און איכל איך ניט אַריינלאָזן שפּילן די שפּיל. איך דאָרף איך
אַלעמען אויף כּפּרות.

וועל וויל : שטילער, שאַט! איך וויל אויך עפּעס זאָגן אַ וואָרט!
ע ט ל ע כ ע : דיין מאַקס מיינט, אָז ער איז אַ גאַנצער ש'מענטש!
וועל וויל : איר'ט ווערן שטיל, אַגניט וועל איך איך אַלעמען מיט
מיין רעוואָלווער אויסשיסן!

פּ י פּ ק ע : קינדער, ס'איז ניט קיין אמת'ער רעוואָלווער, פּליגן קאָן
מען מיט אים שרעקן — גיט שיסן.
וועל וויל : אַזוי זאָגסטו!

(וועלוול שיסט. הינטער די קוליסן הערט זיך אַ געשריי „אוי וי“
נ ע כ ע : (לויפּט אַריין דערשראָקן מיט אַ גרויסער קאָדלעפל אין
האַנט) : וואָס ס'האַט זיך מיר גע'חלומ'ט די נאַכט און יענע נאַכט, זאל
אויסגיין צו מיינע שונאימ'ס קעפּ! צו וואָס, וועלוול, האַסטו געבראַכט
אהער די גאַנצע כאַליאַסטערע? זע נאָר, וואָס פאַר אַ חורבן זיי האָבן מיר
אַנגעמאַכט אין שטוב. וואָרט, וועלוועלע, די מאַמע וועט באַלד קומען, וועל
איך דיר שוין צושטעלן אַ בענקעלע.

וועל וויל : נעכעלע — גיב אַ שמייכעלע. (קינדער שטיקן זיך פּון
געלעכטער).

נ ע כ ע : איכל דיר באַלד געבן אַזאַ שמייכל, אַז דו וועסט פאַרלירן
דעם שכל, דו שייגעץ איינער!

וועל וול (רייצט זיך מיט איר): נעכעלע, זיי ניט אין כעס, איכל
 דיר געבן וואסער א פולע פאס. (די קינדער ברעכן אויס אין א געלעכטער).
 גע.כ.ע (כאפט א בעזיס פון ווינקל): ארויס, שקצים! אייער פוס
 זאל מער איבער מיין שוועל ניט אריבערטערען! (די קינדער לויפן ארויס
 מיט א געפילדער). נאדיר א פורים אויף מיין קאפ. א שפיל האט זיך זיי
 פארוואלט, און צו מיין קאפ לאזט זיך עס אויס. נו, נו! (ראמט צו)
 וועל וול (שטעקט אריין דעם קאפ אין טיר): נעכעלע, גיב א
 שמייכעלע!

(נעכע צום טיר, ער אנטלויפט).

גע.כ.ע: וויי איז מיר, אזויפיל ארבעט, ווען וועל איך ארויסקריכן?
 און די קאמאנדע לאזט ניט טאן פון דאנען-אהין. (אפ לינקס)
 (וועלוול שטעקט ווידער אריין דעם קאפ, ווינקט צו אימיצן, וועלוול
 און מענדל קומען אריין אויף די שפיץ-פינגער).
 מענדל שיש-ש. (זעצן זיך, ריידן אין דער שטיל).
 וועל וול: מענדל, ס'איז אמת?
 מענדל: וואס?
 וועל וול: זע נאר, ווי ער מאכט זיך עס גע'פגרט.
 מענדל: וואס אזעלכעס?
 וועל וול: דו ווילסט פאסטן?
 מענדל: יא, איך האב זיך געוועט מיט געכען, אז איכל פאסטן א
 גאנצן טאג.

וועל וול: פארוואס עפעס ווילט זיך דיר פאסטן?
 מענדל: מיין רבי האט מיר געזאגט, אז מען דארף היינט פאסטן.
 וועל וול: פארוואס האסטו אים ניט געפרעגט צי ער אליין פאסט?
 מענדל: איך וויל „טרייען“ צי איך וועל זיין „עיבל“ צו פאסטן.
 וועל וול: וואסער „טרייען“, וואסער „עיבל“, דו וועסט ניט אויס-
 האלטן. איך קען זיך וועטן מיט דיר.
 מענדל: אלרייט, האו מאטש דו יו גא אין עי בעט?
 וועל וול: איכל דיר אוועקגעבן מיין ניי מעסערל. און וואס וועט
 זיין, אז דו וועסט פארשפילן?
 מענדל: סא, איך דיר גיבן מיינע צען סענט, וואס פא מיר גע-
 געבן יעסטערדעי.

וועל וול: אלרייט, אפגעמאכט! (גיבן זיך די הענט).
 מא.ע (קומט פון מיטל-טיר): וואו זיינען די איבעריקע קינדער?
 מען דארף דאך שוין באלד גיין עסן.
 וועל וול: איך האב שוין געגעסן, און מענדל פאסט היינט.

מ א מ ע : וואס איז דיר עפעס פאָר אַ פאַסטן אַרײַן אין קאַפּ ?
מ ע נ ד ל : די רבי געזאָגט, היינט „די פעסט אַזו עסטער“, סאָ, איך
דאַרף פאַסטן.
מ א מ ע : נאָדיר אַ רבי אויף מיין קאַפּ! ס'איז גאַרנישט אויסצוהאַלטן
פון זייערע נאַרשיקייטן. גיי, עס — זאָג איך דיר!
מ ע נ ד ל : אַי דאַנט וואָנעט.
(נעכט קומט פון לינקס).
נ ע כ ע : זיי זיצן שוין ווי די סטאַטיקעס. קורצע יאָר האָבן זיי מיר
היינט געמאַכט. וועלוול האָט צונויפגענומען אַ כאַפטע קינדער, און זיי
האַבן די שטוב איבערגעקערט. איך האָב מענדלען געגעבן קאַקאָ מיט בול-
קע, האָט ער עס אָפגעגעבן דעם הונט.
(מענדל שווייגט און שמייכלט).
ו ו ע ל ו ל : מענדל האָט מיר געזאָגט, אַז ער האָט געפרעגט ביי
„קיטיץ“ צי זי וויל קאַקאָ מיט בולקע, און זי האָט אים געזאָגט „יאָ“.
(מענדל לאַכט).
מ א מ ע : און וואו זענען די איבעריקע קינדער ?
נ ע כ ע : (מיט אויסגעשריין) אוי, אַ שלאַק איז מיר! דער „פּוּדינג“
האַט שוין געמוזט פאַרברענט ווערן! (לויפט אָפּ לינקס).
מ א מ ע : וואָרט, מענדל, איך וועל עס דערציילן דעם טאַטן, ער וועט
זיך מיט דיר שוין אָפּרעכענען, און דעם הונט וועל איך נאָך היינט אײ-
מיצן אַוועקגעבן. וועלוול, וואו איז מאַקס, פריידל און פערלע ?
ו ו ע ל ו ל : זיי מוזן זיך שפּילן ערגעץ אין הויף.
מ א מ ע : אוי, אַמעריקע מיט אירע ביזנעס, פאַרברענט זאָל עס ווערן.
קיין פרייע מינוט ניטאָ אפילו אויף די קינדער אַ קוק צו טאָן. קום, וועלוול,
לאַמיר גיין אויפזוכן די קינדער (ביידע אָפּ מיטן).
מ ע נ ד ל (קוקט זיך אַרום): אוי, איך אַזוי הונגעריק! (כאַפט זיך פאַרן
בויד) איך גיט ווייסן וואָס מע טוט. וועט זיין „אַ ביג שעים“ ווען איך גיט
אויסהאַלטן (שפּאַנט אַרום איבערן צימער, האַלט זיך פאַרן בויד).
ו ו ע ל ו ל (פון מיטן): נו, מענדעלע, ביסט שוין הונגעריק, האָ ?
מ ע נ ד ל : נאָן יאָר ביזנעס.
ו ו ע ל ו ל : ווייסט, וואָס איכל דיר זאָגן ?
מ ע נ ד ל : יע !!
ו ו ע ל ו ל : איכל דיר געבן מיין רעוואָלווער, און דו גיי עס עפעס.
מ ע נ ד ל : דו ווילסט מאַכן אַ „פּול“ פון מיר.
ו ו ע ל ו ל : דו האַסט שוין אַלצאיינס געגעסן.
מ ע נ ד ל : דאַטס אַ לאַי !

ו ו ע ל ו ו ל : ווייז נאָר דעם צונג, ווער עס פאסט — ביי דעם איז
דער צונג אַ ווייסער. (מענדל שטעקט אַרויס דעם צונג). אמת, טאָקע גאָר
ניט געגעסן. (פאָרקלערט זיך). מענדעלע, זע נאָר, וואָס פאָר אַ גוטע המן-
טאָשן.

מ ע נ ד ל : איך הער ניט! (פאָרשטעלט די אויערן) איך הער ניט!
ו ו ע ל ו ו ל : זע נאָר, אין שאַטע, וואָסערע גוטע מאַראַנצן, ניס און
עפל.

מ ע נ ד ל : איך הער ניט. געט אַוט אָף היר!
ו ו ע ל ו ו ל : (רייצט זיך מיט אים) : ע, ע, ע, דו ביסט הונגעריק, דו
ביסט הונגעריק!

(מענדל לויפט אים נאָך, וועלוול אַנטלויפט. מענדל גייט אַרום אַ ביזער).
ע ר ש ט ע ר א י נ ג ל (קומט דורך מיטל-טיר, מיט עפל) : מענ-
דעלע, דו פאָסט טאָקע אויף אַן אמת'ן?
מ ע נ ד ל : איטס גאָן יור ביזנעס!
א י נ ג ל : ווילסט אַ שטיקל עפל? ס'אָזאָ גוטער! (ער בייסט געשמאָק
דעם עפל).

מ ע נ ד ל : עס אַליין.
צ ו ו י י ט ע ר א י ט ג ל : (מיט אַ המן-טאָש) : מענדל, דו פאָסט?
ווילסט אַ שטיקל המן-טאָש! זע נאָר, וויפיל מאַן. ער איז אַזוי גוט —
מיט האַניק.

מ ע נ ד ל : איך ווייס, דאָס איך וועלוול געשיקט. גייט פון דאָנען!
(טרייבט זיי צום טיר. דריטער אינגל קומט, קייט אַ מאַנדל).
ד ר י ט ע ר א י נ ג ל : ע, איך האָב מאַנדלען, אַזעלכע גוטע — מיט
ניס. מענדעלע, ווילסט אַ מאַנדל?

מ ע נ ד ל (שרייט) : גייט איך, גייט! דולט מיר ניט אַ קאָפּ! איך
ווייס, וועלוול איך געשיקט, גייט! (טרייבט זיי אַרויס) אוי, איך דאָס ניט
אויסהאַלטן עס קלאַפט מיר אין בויך, ווי דער „דראַמער“ פון דער „סאַל-
ווישאַן אַרמיי“ — זאָל דאָרטן „דראַמען“. אוי, מיין בויך! אוי! . . . מען
דאָרף נעמען אַ „קוקי“. (לאָזט זיך צום טיש וואו עס שטייען די קיכעלען)
אוי, מיין בויך! (שטרעקט אויס די הענט, נעכע קומט אַריין).

נ ע כ ע : וואָס פאָרעסטו זיך שוין דאָרטן ביי די קיכעלעך? ווילסט
שוין ווידער עפעס געבן „קייטין“!! דו מיינסט ס'איז דיר די קאָקאָ מיט
בולקע?! (קוקט אויף אים מיט רחמנות) דו האָסט דאָך נאָך היינט גאָרניט
געגעסן, ווילסט אפשר אַ המן-טאָש? דו וועסט דעם געזעט אַלצאיינס ניט
געווינען. (זי גיט אים אַ המן-טאָש).

מ ע נ ד ל : איך וויל ניט, גיי דיר!
נ ע כ ע : ווילסט ניט — דאָרף מען ניט. (לייגט אַוועק דעם המן-טאָש,
אַפּ לינקס).

מ ע נ ד ל : אוי, איכל עס ניט אויסהאלטן. אוי, מיין בויך. (קוקט זיך ארום) דוכט זיך, קיינער ניטאָ. אזאָ גוטער המן-טאַט. (נעמט, באַטראַכט אים). כאַטש איין ביס. (טוט אַ גרויסן ביס).
(וועלוול קומט אַרײַן).

ו ו ע ל ו ל : ע, ע, געזען, איך האָב אַלץ געזען! (רייצט זיך מיט אים) מ ע נ ד ל (וואַרגט זיך, שטופט דעם המן-טאַט אין קעשענע): וואָס געזען? וואָס?

ו ו ע ל ו ל : אָבער דו פאַסט שוין ניט מער, דו פאַסט שוין ניט!

מ ע נ ד ל : דאַטס אַ לאַי! איך פאַסט!

ו ו ע ל ו ל : דו פאַסט אַזוי, ווי דאַס הינטל „קיטי“ — פאַסט.

(מאַמע, מאַקס, פּריידל און פּערלעט קומען מיטן).

מ אַ מ ע : וואָס איז דאָ אזאָ געפילדער? דאַס האַרץ האָט זיך מיר אָפּ-געריסן.

ו ו ע ל ו ל : מענדעלע פאַסט שוין ניט מער, ער האָט אויפגעגעסן

— אַ המן-טאַט!

ק י נ ד ע ר : מענדעלע האָט ליב נאַשן — עסן המן-טאַטן! (עטלעכע

מאַל).

מ ע נ ד ל (וויינט): דאַטס אַ לאַי, אי דיד נאַט!

מ אַ מ ע (קוקט אויף די המן-טאַטן): זע נאַר, ס'פעלט טאַקע אַ המן-טאַט, זאָל ער עסן געזונט. באַלד וועט קומען דער טאַטע און דער פעטער

נתן, ווען וועט קומען דיין חברה?

פ ר י י ד ל : מאַמע, היינט ווערט דאָך וועלוולען עלף יאָר, וועסטו

פאַר אונדזערע שול-קינדער מאַכן אַ פאַרטי?

מ אַ מ ע : מעט מאַכן, מעט מאַכן! (גרייט צום טיש).

מ אַ ק ס : האַסטו, מאַמע, צוגעגרייט קענדי?

פ ע ר ע ל ע : מאַמע, דו מיר גיבן קענדי?

מ אַ מ ע : לאַזט אַ מינוט, איר'ט שוין זען פאַרטיקערהייט.

(טאַטע און פעטער נתן קומען אַרײַן, קינדער לויפן אַנטקעגן).

פ ר י י ד ל : טאַטע, מאַמע מאַכט היינט וועלוולס געבורטסטאָג!

ט אַ ט ע : מיר איז דאַס גאַר אַרויס פון זינען. ער איז דאָך עפעס מײן

ידישיסט.

נ ת ן (צו מאַמען): חנוּה, פאַרוואָס האַסטו אונדז טאַקע ניט געזאָגט,

אַז היינט איז וועלוולס געבורטסטאָג? עפעס אַ מתנה האָט ער דאָך די

ווערט.

מ אַ מ ע : ער'ט זיך שוין באַדרייען אַזוי אויך.

ו ו ע ל ו ל : פעטער, איכיל שוין אָפנעמען בײַ אייך אַן אַנדערש

מאַל אַבי איר'ט נאַר לעבן.

מ א מ ע : זעצט זיך, וואָס זענט איר שטיין געבליבן?
 ט א ט ע : וועלוול, וואָס הערט זיך עפעס מיט דיין פורים־שפּיל?
 מ א מ ע : נאָך פאַר וועטשערע?
 ק י נ ד ע ר : יאָ, שוין, שוין!
 ג ת ן : און דו, וועלוול, נעמסט אויך אַנטייל?
 ו ו ע ל ו ו ל : יאָ.
 פ ר י י ד ל : ער איז דאָך דער גאַנצער מאַכער אין דעם שפּיל.
 ט א ט ע : לויף, וועלוול, און ברענג די אינגלעך.
 ו ו ע ל ו ו ל : די מינוט. (לויפט אַרויס).
 ג ת ן : און דו, פריידל, וואָס האָסטו עפעס צוגעגרייט?
 פ ר י י ד ל : די געשיכטע פון פורים.
 ג ת ן : לאַמיר הערן.
 מ א מ ע : איין מינוט, נעכע וועט דערווייל דערלאַנגען טיי און צוויי
 בייסנס. (שרייט) נעכע, טראָג אַריין טיי און צובייסנס!
 נ ע כ ע : (פון קיך) : די מינוט!
 ט א ט ע (צו פערלען) : און דו, פופעלע, האָסטו עפעס אויך צוגעגרייט
 אויף היינט?
 פ ע ר ע ל ע : יאָ, פאַפּאַ, אַ דעקלאַמאַציע. (נעכע ברענגט טיי און צוויי
 בייסן, בלייבט אויך שטיין און הערט זיך איין).
 ט א ט ע : קום אַהער, פופעלע, צו מיר, שטעל זיך אויף מיין קני, און
 זאָג וואָס דו קענסט. (ער נעמט פערלען אויפן קני, זי דעקלאַמירט, אַלע
 פאַטשן בראַוואָ).
 ג ת ן : מענדל, וואָס זיצסטו עפעס אין אַ ווינקל אַזוי אַנגעבלאַזן, מעז
 האָט פאַרנומען דייע קאַטשקעס אויפן האַסער?
 מ א ק ס : ער פאַסט היינט.
 ט א ט ע : מענדל, קום נאָר אַהער! (מענדל גייט צו). זאָג נאָר, וויי-
 סטו עפעס וועגן פורים?
 מ ע נ ד ל : יאָ, איך ווייס אין היברו.
 ט א ט ע : זאָל זיין אין היברו.
 ג ת ן : נו, דבר — היברו.
 מ ע נ ד ל : במדינת פרס מלך אחד בשם אַחשוורוש.
 ט א ט ע : חנה, דו וויסט וואָס ער האָט געזאָגט?
 מ א מ ע : זאָל איך אַזוי וויסן פון בית.
 ט א ט ע : פאַרטייטש דאָס דער מאַמען, זי פאַרשטייט ניט אַ וואָרט
 וואָס דו האָסט געזאָגט.
 מ ע נ ד ל : אין פּוירשי וואָז עי־קינג ביי דע נעים אַכאַטוועראָט.
 ג ת ן : אויף יידיש קענסטו דאָס ניט פאַרטייטשן?
 מ ע נ ד ל : די רעבע אונדז ניט געזאָגט.

ט א ט ע : נו, זאג ווייטער.

מ ע נ ד ל (קלערט) : פעם אחת באַ, באַ, באַ . . .

ט א ט ע : זייער פיין און זייער גוט, אבער אז מען דערציילט אַ מעשה פאַר אַ סך מענטשן, איז גוט, אז אַלע פאַרשטייען זי. דאָס וואָס דו דער־ציילסט, מענדל, קען דיין מאַמע נישט פאַרשטיין. זי אליין האָט דיך גע־שיקט צום רעבן, און זי אליין פאַרשטייט ניט וואָס דער רעבע האָט מיט דיך געלערנט, (חנה שווייגט) קום אַהער, פריידל, דערצייל אונדז דו, וואָס פאַר אַ יום־טוב פורים איז.

פ ר י ד ל (קומט צו, הויבט אָן דערציילן) : אין דער מדינה פּרס האָט אַמאָל געלעבט אַ מלך מיטן נאָמען אַחשוורוש. ער איז געווען אַ גרויסער נאַר, און נאָך אַ גרעסערער שיכור. איינמאָל איז צו אים געקו־מען זיין מיניסטער המן, וואָס איז געווען זייער אַ שלעכטער, און ער האָט אָנגערעדט אַ סך שלעכטע זאַכן אויף די אידן. ער האָט אים געזאָגט, אז די אידן היטן ניט אָפּ די געזעצן פון לאַנד, אז זיי לאַכן אָפּ פון דעם פּער־סישן גלויבן, דערפאַר דאַרף מען אַלע יידן אויס'הרג'ענען. אַחשוורוש איז געווען שיכור, האָט ער זיך געלאָזט אָנריידן, און האָט דערלויבט המנ'ען צו טאָן מיט די יידן וואָס ער וויל. אין דערזעלבער צייט, האָט מען פאַר דעם קיניג באַדאַרפט זוכן אַ נייע פּרוי, ווייל זיין ערשט ווייב האָט ער געהייסן הרג'ענען, זי האָט ניט געוואָלט טאַנצן פאַר אים ווען ער איז געווען שיכור. און גראַד האָט זיך געמאַכט, אז אַ מידל מיטן נאָמען אַסתר, וואָס איז געווען זייער אַ שיינע יידישע טאַכטער, איז אים געפּעלן געזאָרן, האָט ער זי געמאַכט פאַר אַ מלכה. ווען אַסתר האָט דערהערט, אז המן וויל אויס'הרג'ענען אַלע יידן, און איר פּעטער מרדכי'ן וויל ער אויפהענגען, איז זי באַלד אַוועק צום קיניג אַחשוורוש און ביי אים אויס־געפירט, אז מען זאל די יידן ניט אָנריידן. אַחשוורוש האָט זיך דערמאַנט, אז אַסתר'ס פּעטער, מרדכי, האָט אים אַמאָל געראַטעוועט פון טויט, האָט ער באַפוילן, אז מרדכי'ן זאל מען מאַכן פאַרן ערשטן מיניסטער, און המנ'ען זאל מען הענגען אויף דער זעלבער תּליה, וואָס ער האָט געמאַכט פון מרדכי'ס וועגן. די יידן האָבן זיך זייער געפרייט און געפייערט אַ יום־טוב, וועלכן זיי האָבן אַ נאָמען געגעבן פורים. דאָס איז די גאַנצע מעשה אין קורצן. (פאַרנויגט זיך).

(אַלע פּאַטשן בראַוואַ).

ט א ט ע : אַט דאָס הייסט גע'דבר'ט! איצט זעסטו שוין, חנה, וואָס קינדער לערנען זיך אויס אין אַ מאַדערנער יידישער שול?! זאל איך האָבן אַזאַ יאָר, ווי זי רעדט אַ ריינערן יידיש פון מיר.

ג ת ן : איך טענה מיינס : עס געווענדט זיך אין טאַטע־מאַמע, ווי אַזוי זיי לערנען די קינדער — אַזוי קענען זיי. מיין חיים לערנט שוין דאָס צווייטע יאָר אין מיטל-שול, און די לערער — לעקן פון אים די פינגער.

(וועלוול לויפט אריין פארטאפט).
וועלן זיך : זיי קומען! מאכט פלאץ, רוקט אפ דעם טיש.
(מען רוקט זיך אפ אין א זייט, א קלאפ אין טיר, אריין! צוויי אַחשתרנים
קומען אריין, ביידע שווארצע).

ע ר ש ט ע ר : גוטן אונט, מיינע ליבע לייט!
צ ו ו י י ט ע ר : אונדזער וועג איז געווען זייער ווייט.
ע ר ש ט ע ר : אויפן וועג האָבן וועלף און בערן געטאָן ברילן.
צ ו ו י י ט ע ר : אָבער מיר זעגען געקומען צו אייך אַ פורים־שפיל
שפילן.

ע ר ש ט ע ר : ווען איר וועט אונדז אַ דערלויבעניש געבן.
צ ו ו י י ט ע ר : וועט איר דערפאר 120 יאָר דערלעבן.
אַל ע . זאָלן זיי אַריינקומען, זאָלן זיי . . .
(אַחשתרנים פאַרנויגן זיך, שטעלן זיך פון ביידע זייטן טיר און זאָגן):
ע ר ש ט ע ר : קומט, שפילער, אַריין. קומט, שפילער, אַריין!
צ ו ו י י ט ע ר : דער טיש איז געגרייט מיט מעד און מיט וויין.
צ ו ו י י ט ע ר : מעדני־מאכלים — מיט צימעס און פיש.
ע ר ש ט ע ר : מיט מעד און וויין — געגרייט איז דער טיש,
(שפילער קומען אַריין, אויסער המניען, פאַרנויגן זיך).
ש פ י ל ע ר (אין כאָר):

גוטן יום־טוב, גוטן פורים, ליבע מענטשן!
העלפט אונדז אַלע המניען שעלטן, און די מרדכי'ס בענטשן.
ווייל, היינט איז פורים, און מאָרגן איז אויס,
דערלאַנגט די מטבעות און וואָרפט אונדז אַרויס.
(שפילער פאַרנויגן זיך, שטובמענטשן לאַכן, אַחשתרנים זאָגן):
ע ר ש ט ע ר : מענטשן ליבע, זאָל זיין שטיל,
צ ו ו י י ט ע ר : מיר ווילן אָנהויבן אונדזער שפיל.
ע ר ש ט ע ר : מלך־חכם! זייט גוט און וואויל,
צ ו ו י י ט ע ר : און זאָג אונדז עפעס מיט דיין גאָלדן מויל.
אַ ח ש ו ב ו ש (הוסט זיך אויס):

איך בין דער קעניג אַחשוורוש,
אַן איניקל פון גרויסן קעניג כורש.
איך בין דער גרעסטער חכם, ווי איר זעט בחוש,
איך טו טאָן געוועלטיקן — פון הודו ביו כוש.
דערפאר, וואָס איך בין אַזאָ קלוגער קעניג,
האָב איך הונדערט זיבן און צוואנציק מדינות אונטערטעניק.
איר אַלע מוזט אויספילן אַלע מיינע פאַרלאַנגען,
און מיין גאָלדענעם טראָן מיר תיכף דערלאַנגען.

(אחשתרנים דערלאנגען א פראסטן שטול, ער זעצט זיך, זיי שטעלן זיך פון בידע זייטן).

ע ר ש ט ע ר : איצט קומט די גרויסע קעניגן — די שיינע אסתר!
צ ו ו י י ט ע ר : זי האט געדינט די אידן, ווי אן אייגענע שוועסטער.
ע ר ש ט ע ר : מען האט זי אויך גערופן מיטן נאמען — הדסה.
צ ו ו י י ט ע ר : איר הויט איז א גרינע, דערצו נאך א פלאסע.
ע ר ש ט ע ר : זי מעג זיין א פלאסע, זי מעג זיין א גרינע.
צ ו ו י י ט ע ר : זי איז אבער די שענסטע אין אונדזער מדינה.
(אסתר דערנענטערט זיך).

א ח ש ו ר ו ש :

קעניגן — אסתר, וואס איז דיין באגער?
וואס שטייסטו דערשראקן? קום צו מיר אהער!
דו ביסט דאך מיין שטאלץ, דו ביסט דאך מיין לעבן.
א האלבע מלוכה — בין איך גרייט דיר צו געבן.
(דערלאנגט דעם סצעפטער).

א ס ת ר (פארנויגט זיך, רירט אן דעם סצעפטער):
אויב דו ביסט פון מיין קומען באמת צופרידן,
טו מיר א טובה — פאר מיינע פרידער, די יידן.

א ח ש ו ר ו ש :

זאג מיר, מיין ליבסטע, וואס איז געשען?
וואס האט געטראפן? וואו? און אויך ווען?

א ס ת ר :

המן האט איבערן לאנד צעשיקט פאפירן, וואס לויטן
„מען זאל אלע יידן אין איין טאג — אויסטויטן“.
דו מוזט גלייך אויפן שטעל,
אפהאלטן דעם שוידערלעכן באפעל.

א ח ש ו ר ו ש :

פון וואגען ווייסטו, ליבסטע מיין?
עס קען אזעלכעס גאר ניט זיין!

א ס ת ר :

מיין פעטער מרדכי האט די ניס געבראכט צוטראגן,
אז אלע יידן — ווינען און קלאגן.

א ח ש ו ר ו ש : איז דיין פעטער מרדכי דא אויך פאראן?
ע ר ש ט ע ר : ר' מרדכי'לע, דו פיינער, טו צום קעניג א שפאן!
צ ו ו י י ט ע ר : און זאג עפעס דעם שיכור, דעם בולוואן.

מ ר ד כ י (קומט צו) :

מרדכי־היהודי איז מיין נאָמען.
איך קום אַרויס פֿון שבט בנימין.
מיר זענען מענטשן שטילע, מענטשן גוטע.
מיר פֿאַרנעמען ניט ביי קיינעם קיין פֿרוטה.

אַ ח ש ו ר ר ש :

יא, קיינער האָט קיין רעכט.
דיין צו איך שלעכט.

מ ר ד כ י :

איך האָב דאָך אַמאָל געראַטעוועט דיין לעבן.
דו האָסט מיר דערפֿאַר קיין באַפֿרידיקונג ניט געגעבן.
ראַטעווע איצט מיין פֿאַלק ישראל,
ווי איך האָב דייך געראַטעוועט אַמאָל!

אַ ח ש ו ר ר ש :

באַלד צעשיק איך אַ שריפט איבערן לאַנד,
אַז קיינער זאָל איך ניט באַרירן מיט קיין האַנט!
אסתר ליבע, איכל אויך דערפֿילן דיין בקשה,
און הייסן באַשטראַפֿן — המן הרשע.

(מרדכי דערלאַנגט אים אַ פֿאַפֿיר, אַחוורוש שרייבט אונטער, מרדכי
און אסתר שמייכלען צופֿרידענט).

ע ר ש ט ע ר : עפעס הערן זיך טריט, עמיק מזו דאָרט קומען,
צ ו ו י י ט ע ר : דאָס קומט דער גרויסער הונט — דער רשע המן!
(המן קומט אַריין מיט אַ פֿאַפֿיר אין האַנט, דערזעט מרדכי'ן און אסתר'ן,
בלייבט דערשראָקן).

אַ ח ש ו ר ר ש :

וואָס האָסטו זיך דערשראָקן,
און געבליבן שטיין ווי אַ פֿלאַקן?

ה מ ן :

איך קום איצט צופֿאַרן פֿון איבערן לאַנד,
און געזען ווי די יידן מאַכן דייך צושאַנד.
אַלע יידן טוען פֿאַרלעצן —
דיינע הייליקע געזעצן.

אַלעמען טוען זיי באַגנב'ענען און באַרויבן,
און שימפֿן און שענדן אונדזער גלויבן!

אַ ח ש ו ר ר ש (שלאַגט איבער) :

המן, דיין צינגל איז ווי אַ שאַרף קלינגל,
קלערסט אויס בלפֿולים אויף מענטשן —

וועלכע מיר וואלטן גאר באדארפט בענטשן.
 זיי פירן זייער האנדל — ברייט און ווייט,
 און אונדזער לאנד ווערט בארימט ביי לייט.
 זיי צאלן זייער שטייער פינקטלעך, און גוט.
 צו וואס זיי פארצאפן אומזיסטיק בלוט?!

ה מ ן :

קעניג, דו האסט געמוזט זיין באזויפט —
 ווען דו האסט מיר די יידן פארקויפט.
 צען טויזנט רענדלעך האב איך באצאלט אין מזומן,
 אויב ניט, זאל מיין נאמען — ניט הייסן המן!

א ח ש ו ר ר ש :

דערפאר וואס דו האסט געוואלט פרענגען אזא שאדן —
 אויף מיין לאנד,
 זאל מען אזא מיאוסע בריאה —
 הענגען אויף דער תליה —
 וואס דו האסט געמאכט פון מרדכי'ס וועגן,
 און דעם טייט זאלסטו פאלד קריגן.
 אין מרדכי'ן זאל מען פארן ערשטן מיניסטער מאכן :

ע ר ש ט ע ר :

און פון המניען וועלן אלע חוקין און לאכן.

צ ו ו י י ט ע ר :

אין מרדכי'ן און אסתר'ן וועלן אלע מענטשן
 לויבן און בענטשן!

ב י י ד ע : און מיר וועלן אלע זינגען :

פארשאלטן זאל ווערן המן, וואס איז דער ערגסטער,
 (די אחשתרנים האלטן המניען, אלע, אויך די שטוב־מענטשן, זינגען

דאס ליד) :

היינט איז פורים, ברידער,	קינדס־קינדער געדענקען דעם נס.
עס איז דער יום־טוב גרויס,	זינגט, קינדערלעך, זינגט,
לאמיר זינגען לידער,	טאנצט פריילעך און שפרינגט,
און גיין פון הויז צו הויז,	דעם טייערן טאג ניט פארגעס.
לאך, מרדכי'לע, לאך,	היינט איז פורים, ברידער . . .
א יום־טוביל מאך,	

(ש. ריוועסמאן.)

(פ א ר ה א ג נ ג ס א ל ט ל א נ ג ז א ס)

